

Změna Charakteristiky ŠVP v kapitole 3.3. Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole a 3.4. Péče o nadané žáky.

Dne 22. února 2016 bylo vydáno Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, čj. MSMT-28603/2016.

Dle opatření je škola povinna uvést svůj školní vzdělávací program do souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále také „RVP ZV“) ve znění tohoto opatření, nejpozději do 1. září 2016.

Na základě stanovisko ČŠI k úpravě školních vzdělávacích programů dle schváleného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání ze dne 9. 5. 2016 přistoupila Metodická komise pro inkluzi zřízená na škole k přepracování Charakteristiky ŠVP v kapitole 3.3. Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole a 3.4. Péče o nadané žáky.

Tyto změny jsou součástí ŠVP školy od 1. 9. 2016.

3.3. Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Škola vytváří prostor pro rozvíjení osobnosti každého žáka. Metodická komise pro inkluzi zřízená na škole v roce 2015 se věnuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Tito žáci jsou na doporučení příslušného školského poradenského zařízení (ŠPZ) a se souhlasem rodičů zařazeni do specializovaných tříd pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami anebo jsou integrováni v běžných třídách.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola uplatňuje pouze s doporučením ŠPZ.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními má škola na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola. Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací

obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům bude zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Naši pedagogové sdílí filosofii inkluze a věnují se dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. V běžných třídách nevydělujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, protože považujeme za přínosné neznačkovat tyto děti a zároveň jim zajistit potřebnou podporu. Všechny učitelky I. stupně běžných tříd a několik učitelů II. stupně absolvovali kurz dyslektického asistenta a zbývající učitelé kurz nebo kurzy pro učitele vyučující ve speciálních třídách.

S žáky s SPU pracují dyslektičtí asistenti (učitelé 1. stupně + učitelé Čj 2. stupně) v rozsahu 1 hodiny týdně. Tito žáci jsou v případě doporučení ŠPZ vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází z diagnostiky a doporučení PPP nebo SPC. V případě potřeby zajišťuje škola asistenta pedagoga. Ve školním roce 2015/16 na škole pracuje 6 asistentů pedagoga ve speciálních třídách a 1 asistent pedagoga pro sociálně znevýhodněné žáky v běžných třídách. Cílem je zajistit potřebnou podporu žákovi a rodině. Ve spolupráci s učiteli vytvořit ve škole podmínky pro optimální rozvoj schopností žáka.

3.3.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP

PLPP sestavuje třídní učitel (na I. stupni) nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci metodické komise pro inkluzi. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Metodická komise pro inkluzi stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Zajišťuje koordinátor inkluze na škole.

IVP sestavuje třídní učitel (na I. stupni) nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním se příslušný pedagog seznámí se závěry a doporučeními příslušného ŠPZ. V případě potřeby konzultuje jeho tvorbu s členy metodické komise pro inkluzi nebo přímo pracovníky příslušného ŠPZ.

3.3.2. Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola spolupracuje s příslušnými ŠPZ. V případě specifických poruch učení a chování zejména s PPP v Prostějově. V případě LMP zejména s SPC v Prostějově.

Pravidelně každý rok v červnu probíhá setkání pracovníků PPP a SPC v Prostějově s třídním učitelem 5. speciální třídy a všemi učiteli budoucí 6. speciální třídy. Setkání se účastní také koordinátor inkluze, výchovný poradce, školní preventista, školní psycholog a vedení školy. Na schůzce třídní učitel a pracovník příslušného ŠPZ seznámí budoucí učitele 6. speciální třídy se speciálními vzdělávacími potřebami konkrétních žáků a doporučenými podpůrnými opatřeními.

V případě jiných speciálně vzdělávacích potřeb či zdravotního postižení škola spolupracuje s příslušným ŠPZ, které vydalo konkrétnímu žáku příslušné doporučení podpůrných opatření. Na I. stupni ve speciálních třídách si spolupráci zajišťují přímo třídní učitelé, kteří jsou všichni speciální pedagogové. Na II. stupni ve speciálních třídách spolupráci s ŠPZ konkrétním učitelům zajišťuje koordinátor inkluze. Případné problémy pomáhá učitelům řešit školní Metodická komise pro inkluzi.

3.3.3. Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Významnou úlohu v této oblasti hraje školní Metodická komise pro inkluzi, jejíž členové jsou všichni třídní učitelé speciálních tříd, výchovný poradce, školní preventista, školní psycholog a učitelé II. stupně ve speciálních třídách, kteří mají speciální pedagogiku. Sdružení řídí koordinátor inkluze a jeho schůzek se účastní vždy někdo z vedení školy.

Na I. stupni ve speciálních třídách jsou zodpovědnými osobami přímo třídní učitelé, kteří jsou všichni speciální pedagogové. V případě potřeby předávají informace od příslušných ŠPZ dalším učitelům (jen v případě výuky cizího jazyka).

Na II. stupni ve speciálních třídách jsou zodpovědnými osobami třídní učitelé ve spolupráci s koordinátorem inkluze. Oba potom předávají informace od příslušných ŠPZ dalším učitelům v daných třídách.

V běžných třídách je jsou zodpovědnou osobou výchovný poradce, který předává informace od příslušných ŠPZ třídnímu učitelé a ve spolupráci s ním případně i dalším učitelům, kteří jsou zapojeni v rámci svého předmětu do podpůrných opatření u konkrétního žáka.

3.4. Péče o žáky s priznanými podpůrnými opatřeními ve škole dle jejich se speciálních vzdělávacích potřeb

Na škole je 5 speciálních tříd I. stupně a 3. speciální třídy II. stupně pro žáky se z se speciálními vzdělávacími potřebami Od školního roku 2016/17 bude na škole všech 9 tříd.

Žáci zařazení do těchto speciálních tříd na základě doporučení příslušného ŠPZ mají nejrůznější speciální vzdělávací potřeby. SPU, SPCh, LMP, více vad, nějaký druh zdravotního postižení (zrak, řeč, sluch) nebo autismus.

V běžných třídách se jedná jen o žáky s SPU či SPCh.

Na škole máme také sociálně znevýhodněné žáky.

Obecné podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- diagnostika potřeb žáka - spolupracujeme s PPP a SPC
- učitelé se seznámí s danými doporučenými podpůrnými opatřeními u jednotlivých žáků a připravují se na výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- vyučující spolupracují se speciálními pedagogy, koordinátorem inkluze a Metodickou komisí pro inkluzi, výchovným poradcem, školním psychologem, asistentem pedagoga a s rodiči žáků
- učitelé vhodně organizují výuku
- při hodnocení práce učitelé zohledňují druh, stupeň a míru postižení či znevýhodnění

- pedagogové zpracovávají dle potřeb žáka PLPP nebo IVP, kontrolují jeho plnění a pravidelně jej vyhodnocují (v případě speciálních tříd se jedná převážně o skupinovou integraci)
- vyučující umožňují žákům používání vhodných relaxačních a kompenzačních pomůcek
- vyučující podporují nadání žáka
- dle potřeby spolupracují učitelé s dalšími odborníky – logopedem, psychologem, psychiatrem, neurologem apod.
- vyučující vyhledávají činnosti, ve kterých může být žák úspěšný a navozují příjemnou atmosféru při práci

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí žák se zrakovým, sluchovým, tělesným nebo mentálním postižením, s vadami řeči, s více vadami, s lékařskou diagnózou autismus, se specifickými poruchami učení nebo chování, dítě nebo žák zdravotně postižený z důvodu dlouhodobé nebo chronické nemoci, u kterého byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického a psychologického vyšetření. Speciální vzdělávací potřeby žáků jsou zajišťovány formou individuální integrace nebo formou skupinové integrace. Vzdělávání žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu. Strukturu a náležitosti individuálního vzdělávacího plánu je možné rozšířit podle individuální potřeby žáka.

3.4.1. Charakteristika specifických vývojových poruch učení

Tyto poruchy činí obtíže při osvojování učiva běžnými výukovými metodami. K nejčastěji se vyskytujícím poruchám náleží:

- **Dyslexie** - porucha projevující se neschopností naučit se číst běžně používanými výukovými metodami.
- **Dysgrafie** - projevuje se výraznými obtížemi v osvojování psaní, tj. při učení se tvarům jednotlivých písmen anebo celkovou nápadnou formální neobratností písemného projevu.
- **Dysortografie** - nápadné nebo i nesmyslné pravopisné chyby plynoucí z neschopnosti aplikovat třeba i dobře osvojená pravopisná pravidla v důsledku poruchy příslušných funkcí (např. sluchového vnímání). Chybí cit pro jazyk.
- **Dyskalkulie** - porucha schopnosti operovat s číselnými symboly. Obtíže s orientací v číselné řadě, záměna pořadí číslic, řádů aj. Problémy v prostorové orientaci.
- **Dysfázie** - vývojová vada řeči
- **Dyslalie** – nesprávná nebo porušená výslovnost hlásek
- **Vývojový agramatismus** – narušená schopnost (neschopnost) tvořit mluvnický správné tvary, skloňovat, časovat, pracovat s větnou skladbou.
- **Dyspinxie** – specifická porucha kreslení
- **Dysmúzie** – specifická porucha hudebních dovedností
- **Dyspraxie** – porucha motorické funkce

Specifika péče o děti s vývojovými poruchami učení

Žákům u nich je příslušným odborným pracovištěm (ve školství pedagogicko-psychologická poradna, popř. speciálně pedagogické centrum, ve zdravotnictví zpravidla psychiatrické nebo

neurologické pracoviště) diagnostikována specifická vývojová porucha učení, je nezbytné po celou dobu docházky do škol věnovat speciální pozornost a péči.

Výchovně vzdělávací práce je zajišťována speciálními pedagogy a asistenty pedagoga.

Speciální péči zajišťujeme v těchto formách :

- individuální přístup v rámci třídy základní školy
- reedukace prováděná speciálním pedagogem nebo vyškoleným učitelem
- ambulantní péči v pedagogicko-psychologické poradně, speciálně pedagogickém centru.

Zjišťování vědomostí a dovedností žáka

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv.

Hodnocení a klasifikace žáků s vývojovou poruchou učení

Žáka se specifickými poruchami učení lze hodnotit známkami, slovně i kombinovaně (průběžně i na vysvědčení) po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Užití tohoto postupu závisí na konkrétním žákovi i na metodách, užívaných při výuce.

Vzdělávání žáků s lehčím stupněm SPU

Tento typ poruchy nevyžaduje zařazení do specializované třídy. Odborné pracoviště (PPP) vystaví integrační posudek, ve kterém stanoví metodické postupy a metody nápravy. Žáka převezme do reedukační péče dyslektický asistent v rozsahu určeném odborným pracovištěm, zpravidla 1 hodiny týdně. Rodiče žáka mají možnost požádat o slovní hodnocení předmětu, ve kterém se porucha nejvíce projevuje. Škola zajišťuje nákup pomůcek a učebnic potřebných pro reedukační péči.

Vzdělávání žáků s těžším stupněm SPU

Žáci jsou na základě integračního posudku, který vystaví odborné pracoviště (PPP nebo SPC) zařazení do specializované třídy s omezeným počtem žáků. Na 1. stupni působí ve třídě speciální pedagog. Reedukační péče prolíná všemi předměty, a to tak, aby byl zajištěn celkový rozvoj osobnosti dítěte. Žáci se zapojují do všech aktivit pořádaných školou. V první třídě jsou žáci na základě žádosti rodičů hodnoceni širším slovním hodnocením, v dalších ročnících 1. stupně kombinovaným hodnocením. Žákům škola zajišťuje speciální pomůcky a učebnice.

Specifika vzdělávání žáků se SPU na 1. stupni:

- neustálé posilování získaných dovedností
- respektování osobního tempa žáků, relaxační přestávky, střídání pracovního tempa, metod a forem práce
- reedukace specifických chyb / záměny písmen a slabik, číslic, vynechávání diakritických znamének, dvojí čtení/
- cvičení dovedností /slabikování, zrakové vnímání, rozlišování měkkých a tvrdých slabik, psychomotorická koordinace, pravolevá orientace/

- rozvíjení komunikačních schopností, matematické představivosti a logického myšlení, rozvíjení paměti a prostorové představivosti

Přehled podpory žáků s vývojovou poruchou učení

Speciálně pedagogická péče
 Školní speciální pedagog
 Asistent pedagoga
 Školní psycholog
 Využívání kompenzačních a rehabilitačních pomůcek
 Speciální učebnice, učební pomůcky pro výuku
 PC programy
 Interaktivní tabule
 Videokazety, audiokazety
 Obrazový materiál
 IVP
 Individuální přístup a zohlednění v průběhu vyučovacího procesu
 Metody a formy práce
 Hodnocení žáka

3.4.2. Charakteristika specifických vývojových poruch chování (ADHD)

Jedná se o žáky s vrozenou poruchou - s deficitem pozornosti, hyperaktivitou a impulzivitou. Žáci s ADHD podávají kolísavý výkon. Kvůli svému impulzivnímu chování mají často problémy ve vztazích (horší ovládní emocí, záchvaty vzteku), trpí nízkým sebevědomím. U osob s ADHD se ve zvýšené míře mohou objevit psychické poruchy (deprese, neurózy, úzkostné poruchy...), někteří mají sklony k sebepoškozování a ve vyšší míře jsou ohroženi užíváním návykových látek.

Jedince s diagnózou ADHD řadíme mezi žáky se zdravotním znevýhodněním. Uvedené žáky lze vzdělávat :

- formou individuální integrace v běžných třídách
- formou skupinové integrace ve speciálních třídách
- ve speciálních školách

Žák s ADHD se může vzdělávat i podle IVP s využitím asistenta pedagoga nebo i bez něj.

Zásady práce s žáky s ADHD:

- úprava prostředí – vhodné místo k sezení (žádné závěsné výrobky a pomůcky, vyvarovat se rušivých předmětů a podnětů)
- vytvoření, stanovení jasných pravidel
- důslednost – dodržování stanovených pravidel
- pokusit se vytvořit jednotnou výchovu společně s rodiči (pravidelné konzultace s rodiči)
- pravidelný režim a jeho dodržování
- usměrňování neklidu, poskytnout pohyb – aktivity na uvolnění napětí
- složitější a těžší úkoly plnit na začátku dne
- ponechat dostatek času na splnění úkolu, případně úkol rozdělit do kratších celků

- úkoly zadávat jednoduchými a srozumitelnými instrukcemi (nedávat více informací najednou)
- vést žáka k tomu, aby si sám zaznamenával všechny své úkoly a povinnosti
- zvolit vhodnou formu zkoušení, tolerance výkyvů ve výkonnosti
- hodnocení – klasifikačním stupněm nebo slovní, případně kombinace uvedeného hodnocení
- hodnotit kladně, omezit negativní hodnocení (častým vytýkáním nedostatků nedostatky u žáka posilujeme), vhodná motivace a odměňování dílčích úspěchů, častěji chválit než trestat, chválit za maličkosti
- předcházet konfliktům, posilovat utváření kladných vztahů s vrstevníky
- i přes všechny konflikty a nezdary dát dítěti najevo, že ho respektujeme a vážíme si ho
- úzká spolupráce s poradenských zařízení, případně i s psychiatrem
- možnost vytvoření IVP

Návrh podpory žáků s ADHD:

- vytvoření vhodného pracovního místa, možnost změny pracovní polohy
- možnost relaxačních a rehabilitačních chvil
- respektovat individuální pracovní tempo žáka
- individuální a velmi klidný přístup k žákovi
- úzká spolupráce s rodinou – vytvořit jednotný systém pravidel, požadavků i odměn – nastavení jednotného motivačního o odměňového systému doma i ve škole
- spolupráce s poradenským zařízením a s odborným lékařem (pedopsychiatr)
- vhodná medikace (na základě vyjádření psychiatra)
- spolupráce se školním psychologem
- využití asistenta pedagoga
- možnost vzdělávání podle IVP
- PC programy (biofeedback), interaktivní tabule, tablet
- kompenzační pomůcky, přehledy a speciální učebnice
- vhodné vyučovací metody
- najít optimální formu zkoušení
- hodnocení žáka – klasifikačním stupněm, slovně, vizualizací – i kombinací uvedeného
- nižší počet žáků ve třídě

3.4.3. Charakteristika vzdělávání žáků s LMP

Vzdělávání žáků s LMP upravuje Školský zákon 561/ 2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Žák s lehkým mentálním postižením spadá do kategorie žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Žáci se zdravotním postižením (žáci s LMP) mají právo užívat při vzdělávání speciální učebnice a speciální didaktické a kompenzační učební pomůcky.

Žák s LMP

Mentální postižení je vývojová porucha integrace psychických funkcí, která postihuje jedince ve všech složkách jeho osobnosti (duševní, tělesné a sociální). Mluvíme o celkovém snížení

intelektových schopností, k němuž dochází v průběhu vývoje jedince. Tito žáci mívají potíže v oblasti poznávacích procesů, emocionální sféry, volných vlastností, adaptability a chování.

Vzdělávací proces je přizpůsoben úrovni psychického a fyzického rozvoje žáků s lehkým mentálním postižením. Vzhledem k omezené míře schopností a nižší úrovni vědomostí a dovedností je nezbytné při vzdělávání uplatňovat přístupy odpovídající vývojovým a osobnostním zvláštnostem žáků za přispění podpůrných opatření.

Ke každému žákovi je třeba přistupovat individuálně, respektovat jeho možnosti a pozitivně hodnotit každý pokrok v rozvoji jeho osobnosti.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti. Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Žáci mohou být individuálně integrováni jak ve speciálních třídách tak i v běžných třídách. Odborné pracoviště SPC vypracuje posudek, ve kterém stanoví rozsah vzdělávání a podpůrných opatření, případně potřebu asistenta pedagoga. Třídní učitel vypracuje většinou IVP na určité období, který projedná s rodiči nebo žák pracuje podle ŠVP pro žáky s LMP. IVP pro tyto žáky vychází z RVP pro žáky s LMP. Po skončení stanoveného období je IVP vyhodnocen a stanoven na další období. Žák je hodnocen slovně v předmětech, kde se postižení projevuje. Slovní hodnocení odpovídá plnění individuálního vzdělávacího plánu. Škola zabezpečuje vybavení žáka potřebnými učebnicemi a pomůckami.

Podpůrná opatření

- Speciální metody, postupy, formy a prostředky, s jejichž pomocí mohou žáci dosahovat výsledků, které odpovídají jejich maximálním možnostem
- Kompenzační, rehabilitační a reedukační pomůcky
- Speciální učebnice, didaktické materiály
- Zařazení vyučovacích předmětů speciálně pedagogické péče
- Speciální pedagogická péče zajištěná speciálním pedagogem školy
- Zajištění služeb asistenta pedagoga
- Snížení počtu žáků ve třídě
- V případě potřeby vypracování IVP (na základě žádosti zák. zástupce, ve spolupráci s poradenským zařízením), IVP - konkretizace cílů, metod a forem práce, úprava obsahu, rozsahu a rozložení učiva tak, aby obsahem i formou odpovídal individuálním potřebám žáka,
- Individuální přístup a zohlednění postižení v průběhu celého vyučovacího procesu, dle doporučení poradenského zařízení
- Respektování snížených rozumových schopností žáků, jejich mentální, fyzické a pracovní možnosti a předpoklady
- Motivace, podpora, pozitivní hodnocení
- Prostor pro relaxaci, zařazení aktivit k uvolnění, předcházení afektivním stavům
- Spolupráce s rodiči žáka
- Spolupráce s poradenským zařízením a dalšími institucemi

- Spolupráce se školním psychologem
- PC programy, práce s interaktivní tabulí a výpočetní technikou
- Hodnocení žáka (klasifikační stupně, slovní hodnocení, kombinace obou způsobů)

3.4.4. Charakteristika vzdělávání žáků se zdravotním postižením (zrakové, sluchové, tělesné, vady řeči, zdravotní znevýhodnění)

Vzdělávání žáků se zrakovým postižením

Výuka je zabezpečena vhodnými výukovými prostředky a postupy:

- Výukové materiály ve zvětšeném písmu, v elektronické podobě
- Kompenzační pomůcky - notebook, zvětšovací lupa
- Vytvoření vhodného pracovního místa – výklopná lavice, vhodné osvětlení lavice
- Vhodné vyučovací metody
- Interaktivní tabule, vhodné programy na PC
- Individuální přístup k žákům
- Prostorová orientace
- Pomoc asistenta
- Vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu
- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními
- Péče školního psychologa

Vzdělávání žáků s tělesným postižením

Pro vzdělávání těchto žáků škola využívá tyto postupy:

- Péče školního psychologa
- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními
- Malý kolektiv žáků – individuální péče
- Vhodné individuální tempo učení
- Speciální forma zkoušení
- Kompenzační pomůcky
- Vhodné programy na PC
- Osobní asistent

Vzdělávání žáků se sluchovým postižením

Pro vzdělávání těchto žáků škola využívá tyto postupy:

- Spolupráce se školskými zařízeními
- Péče školního psychologa
- Pomoc asistenta
- Osobní asistent
- Speciální forma zkoušení
- Vhodné individuální tempo učení
- Interaktivní tabule
- Vhodné programy na PC
- Při doporučení lékaře, možnost dojednat zajištění naslouchadla

Vzdělávání žáků vadně mluvících

Tito žáci jsou v péči Speciálně pedagogického centra pro vadně mluvící v Olomouci. Náprava probíhá buď přímo v SPC nebo v jeho detašovaném pracovišti v Prostějově. Pokud řečové nedostatky výrazně negativně ovlivňují jazykové vzdělání, žák je vzděláván podle individuálního plánu. Veškeré problémy jsou konzultovány s SPC.

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

Zdravotním znevýhodněním se rozumí dlouhodobá nemoc, zdravotní oslabení nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování. Při práci s těmito žáky se uplatňují následující postupy:

- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, odborným lékařem
- Vzdělání podle individuálního vzdělávacího plánu
- Úzká spolupráce školy a rodiny
- Malý kolektiv žáků – individuální péče
- Zapůjčení učebnic a dalšího výukového materiálu
- Individuální konzultace učitelů

3.4.5. Charakteristika vzdělávání žáků s autismem (PAS)

Autismus je jednou z nejzávažnějších poruch dětského mentálního vývoje. Důsledkem poruchy je, že dítě dobře nerozumí tomu, co vidí, slyší, prožívá. Duševní vývoj je narušen hlavně v oblasti komunikace, sociální interakce a představitosti. Autismus provází specifické vzorce chování.

Pro děti je nutná předvídatelnost a pravidelnost denních činností, jasná a konkrétní motivace, poskytování zpětné vazby o výkonech v jazyku, kterému rozumí (body, škály, grafy), vyšší míra vizuální podpory v pracovních činnostech.

Podpůrná opatření

- přesná struktura výuky
- vizualizace děje, činností
- kvalitní asistent pedagoga
- v případě nezvládnutí učiva úprava vzdělávacího plánu
- individuální přístup
- časté střídání práce a relaxace
- v případě obtížného soustředění umožnění výuky v jiném, klidném prostoru

Třídní učitel, asistent pedagoga a ostatní pedagogičtí pracovníci školy informují zákonné zástupce žáka s PAS o průběhu vzdělávání a chování (zákonný zástupce s tím prokazatelně souhlasí a potvrdí). Ostatní zaměstnanci školy jsou seznámeni se zásadami jednání s žákem s PAS (pokud s tím zákoný zástupce souhlasí).

Na základě metodického pokynu MŠMT 5217/2017-1 vypracovává škola krizové plány pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS (porucha autistického spektra). Tento dokument popisuje aktuální stav žáka, jeho obtíže a doporučený postup v případě vzniku problémové situace.

3.4.6. Charakteristika vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Naši školu navštěvují i žáci z různých menšin či žáci jiných národností. Při vzdělávání těchto žáků klademe důraz především na osvojení českého jazyka, aby žákovi byli dostupné potřebné informace, kterému umožní budování své vlastní identity. To vše se zaměřením na národní tradice a kulturu. Zároveň se ale snažíme u těchto žáků posilovat vědomí a pocit sounáležitosti s původním etnikem a jeho kulturou a tradicemi.

Naším cílem je integrace žáků s odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí, podpora jejich úspěšnosti a jejich ochrana před sociálně patologickými jevy.

Již pátým rokem na škole pracuje asistent pedagoga pro tyto žáky.

3.4.7. Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků škola zabezpečí (případně umožní):

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků dle doporučení ŠPZ
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin
  - pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP).

3.4.8. Vzdělávání žáků ve speciálních třídách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

V těchto třídách jsou zařazováni žáci na základě doporučení ŠPZ. Zejména PPP (žáci s SPU a SPCh) a SPC (LMP a SPCh). Od školního roku 2014/15 budou opět prioritně do tříd zařazováni žáci s SPUCH. Třída se naplňuje do maximálního počtu 14 žáků (§ 10, odst. 1 Vyhlášky 73/2005 Sb. se změnami z roku 2011).

Do třídy zřízené pro žáky se zdravotním postižením mohou být na základě žádosti zákonného zástupce žáka a písemného doporučení školského poradenského zařízení zařazeni i žáci s jiným typem zdravotního postižení nebo se zdravotním znevýhodněním (než SPUCH). Jejich počet nepřesáhne 40 % nejvyššího počtu žáků ve třídě (14), tj. maximálně 5 žáků s jiným typem zdravotního postižení nebo se zdravotním znevýhodněním na třídu (§ 10, odst. 2 Vyhlášky 73/2005 Sb. se změnami z roku 2011).

Žáci těchto tříd se učí podle ŠVP školy s přihlédnutím k potřebám žáků vyplývajícím s doporučení příslušného ŠPZ (podpůrná opatření, změny v učebním plánu, výběr učiva, zpracování PLPP, zpracování IVP v případě jiného postižení než SPUC, ...).

Vzhledem k počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve speciálních třídách, rozmanitosti jejich speciálních vzdělávacích potřeb (druhy postižení a různosti jejich stupňů postižení v dané oblasti) nelze sestavit univerzální ŠVP pro žáky speciálních tříd.

Žáci jsou vzděláváni dle našeho ŠVP s přihlédnutím k doporučeným podpůrným opatřením příslušného ŠPZ s vytvořeným PLPP nebo IVP.

3.4. Péče o nadané žáky

Cílem je zajistit potřebnou podporu žákovi a rodině, ve spolupráci s učiteli vytvořit podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti.

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

S talentovanými žáky pracujeme především individuálně ve třídách. Učitelé jim zadávají úkoly, které rozvíjí jejich myšlení. Jedná se především o řešení problémů, vyhledávání, třídění, vyhodnocování a zpracování informací. Žáci pracují i na tématech, která jsou zpracovávána za delší časové období. Při zpracovávání projektů tvoříme ve třídách skupiny, ve kterých tito žáci hrají vedoucí úlohu. Menší skupiny respektují více individuální potřeby žáků.

Usilujeme o maximální využití potenciálu žáka. Výstupy projektů žáci zpracovávají ve formě prezentace (na II. stupni za pomoci počítačů). Není cílem vytvářet „elitu“, ale zatížit tyto žáky v míře, která odpovídá jejich potřebám, v množství informací a podnětů, které ve svých ročnících předávají dále (např. formou referátů, prezentací, bulletinů atd.). Cílem je odstraňovat nejen výkonové zprůměrování, ale i poskytnout podporu těmto žákům v jejich osobnostně – sociálním rozvoji.

Na I. i II. stupni nabízíme žákům řadu nepovinných předmětů, kroužků a na II. stupni také volitelný další cizí jazyk. V nich mohou rozvíjet svoje nadání, schopnosti a dovednosti. Jedná se předměty a kroužky z oblasti jazykové, matematické, počítačových dovedností, sportovní, výtvarné, hudebně dramatické, vedení školního časopisu.

Ve všech ročnících využíváme disponibilní hodiny na posílení výuky informatiky, kde zejména na II. stupni v dělených hodinách mají nadaní žáci větší prostor na využití svých schopností.

Některé ukazatele k identifikaci nadaného žáka

- Bystrý, vnímavý, chápe souvislosti
- Rychle se učí nové věci
- Bohatý, aktivní slovník, vyjadřování
- Často se ptá k věci
- Zaměřuje se na nové, aktuální poznatky, události
- Má vynikající paměť

- Chce úkoly řešit samostatně
- Je nápaditý a originální v řešeních, odpovědích
- Má důvěru v sám sebe

3. 4. 1. Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného žáka v konkrétním předmětu stanovuje učitel daného předmětu ve spolupráci s třídním učitelem a se školním poradenským zařízením. Zde spolupracuje zejména s výchovným poradcem, školním psychologem a případně se speciálními pedagogy.

V případě mimořádného nadání pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka stanovuje učitel daného předmětu na základě doporučení příslušného poradenského pracoviště a žádosti zákonného zástupce.

Zodpovědné osoby a v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky jsou tedy především učitelé daných předmětů a třídní učitelé konkrétního nadaného žáka a členové školního poradenského zařízení.

3. 4. 2. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků.

- Možný předčasný nástup dítěte ke školní docházce v případě doporučení příslušného poradenského pracoviště a žádosti zákonného zástupce.
- Možnost vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech, pokud by nastala taková situace v některé třídě.
- Účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy, pokud to umožní podmínky v dané třídě.
- Obohacování vzdělávacího obsahu učitelem konkrétního předmětu, dle intelektových schopností nadaného žáka.
- Zadávání specifických úkolů a projektů nadaným žákům. Využití ICT k jejímu zpracování (dělené hodiny informatiky).
- Příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol.
- Široká nabídka nabídky nepovinných předmětů a zájmových aktivit na škole.

Změna Charakteristiky ŠVP v kapitole 3.3. Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole a 3.4. Péče o nadané žáky byla schválena na pedagogické radě dne 31. 8. 2016 a je platná od 1. 9. 2016.

V Prostějově dne 31. 8. 2016

.....
RNDr. Josef Hrachovec
ředitel školy

Rada školy byla se změnou Charakteristiky seznámena dne 11. 10. 2016

.....
za radu školy
Mgr. Zdeňka Pospíšilová